

Psychofarmaka

Článek neobsahuje vše, co by měl.

Můžete se přidat k jeho autorům (<https://www.wikiskripta.eu/index.php?title=Psychofarmaka&action=history>) a jej.

O vhodných změnách se lze poradit v diskusi.

Psychofarmaka tvoří rozsáhlou skupinu látek, které ovlivňují mozkové funkce a vedou ke změnám vnímání, nálady, vědomí, kognice a chování. Nejčastěji se dělí podle klinické indikace. Řadíme sem léky proti depresi (antidepresiva), manii (antimanika, dysforika), léky proti demenci (nootropika, kognitiva), léky potlačující úzkosti (anxiolytika), léky navozující spánek a zklidnění (hypnotika, sedativa), povzbuzovací léky (psychostimulancia) či například léčiva využívané k léčbě schizofrenie (antipsychotika, neuroleptika).

Užití v medicíně

Využití mají především v psychiatrii, ale také v jiných klinických oblastech (zejména neurologie), např. při léčbě ADHD, nespavosti, chronických bolestí, Parkinsonovy poruchy aj.

Mechanismus účinku

Podle velikosti dávky dochází k určitému stupni ovlivnění funkcí nejen CNS. Hlavními stupněmi korelující s výškou dávky jsou:

1. anxiolytický účinek,
2. sedace,
3. farmakologická hypnóza - stav podobný fyziologickému spánku,
4. bezvědomí,
5. anestézie,
6. kardiovaskulární a respirační selhání.

Mezi ovlivněné funkce mozku patří zejména:

Vigilita

Označuje stav bdělosti a stav vědomí.

- Psychostimulancia – pozitivně ovlivňují bdělost, léčebně např. při narkolepsii a ADHD;
 - kofein, efedrin, met/amfetamin.
- Hypnotika/sedativa – negativně ovlivňují bdělost, navozují spánek;
 - midazolam, nitrazepam, zopiclon, zolpidem.
- Celková anestetika i.v. propofol, thiopental, midazolam, isofluran, N₂O.

Afektivita

Patří mezi parametry nálady.

- Antidepresiva – pozitivně;
- Anxiolytika – pozitivně;
- Antimanika – negativně,

pro určitou fázi (patologické) maniodeprese, upravují patologicky nadnesenou náladu.

Psychická integrace

- Antipsychotika (neuroleptika) – pozitivně;
- Halucinogeny – negativně.

Paměť

- Kognitiva – zlepšují pozornost a paměť, mají tzv. anti-amnestické látky (Alzheimerova choroba);
- Dementogeny – negativně.

Tricycklická antidepresiva

Odkazy

Použitá literatura

- HYNIE, Sixtus. *Farmakologie v kostce*. 2. vydání. Praha : Triton, 2001. 520 s. ISBN 80-7254-181-1.
- LINCOVÁ, Dagmar, et al. *Základní a aplikovaná farmakologie*. 1. vydání. GALÉN, 2002. 601 s. ISBN 80-7262-168-8.